

ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ

диску самоаналізу педагогічної діяльності, програму вивчення особистості підлітка – учня школи, ПТУ та модель профілактики відхилень у моральному розвитку школяра, які не втратили своєї актуальності й можуть широко використовуватись сьогодні у вітчизняній соціально-педагогічній практиці.

На завершення огляду педагогічної діяльності талановитого педагога, доктора педагогічних наук, професора Євгена Івановича Петухова зауважимо, що обсяг статті не дозволяє зробити цей огляд повним. Яскравий життєвий шлях Євгенія Івановича Петухова, науковця, Людини з великої літери, його творчий внесок надає сили, возвеличує дух, породжує прагнення до діяльності. Цією публікацією ми намагаємось привернути увагу науковців, аспірантів, учителів, вихователів, соціальних працівників, батьків до діяльності і творів Є.І.Петухова, які в кінці ХХ століття заклали засади для розвитку сучасної соціальної педагогіки.

Кузьменко В.В., Слюсаренко Н.В.*

ГАЛИНА МИКОЛАЇВНА КОНДРАТЕНКО – ПЕДАГОГ ЗА ПОКЛИКАННЯМ (до 75-річного ювілею вченого)

Вересень – особливий місяць не лише для освітян, а й для всього людства. У вересні розпочинається навчальний рік, а разом із ним виникають передчуття і сподівання нових відкриттів, нестримний потяг до нових знань, радість пізнання нового. Можливо, завдяки своїй винятковості вересень здійснює невидимий вплив на людей, які народилися в цьому місяці, перетворює їх на справжніх інтелектуалів.

Саме такою є Галина Миколаївна Кондратенко, яка народилася 16 вересня 1935 року в м. Кам'янка (Молдавія) в родині військовослужбовця. Але так сталося, що з дитинства вона виховувалася в родині своєї бабусі Варвари Семенівни Стельмашевської і дідуся Володимира Федоровича Вільчінського, які проживали в Кам'янець-Подільському. У 1946 році дівчинка разом із бабусяю та дідусям переїхала до Чернівців, де Галинка закінчила школу з медаллю.

У дитячі роки Галині прищеплювали працелюбність, любов до людей, до природи та народної пісні. Ось як вона сама про це згадує: «Ми жили майже в центрі міста, але в невеликому будиночку, біля якого було 12 соток саду та городу. Крім того, тримали козу, свиню, кролів, курей. Майже всім хазяйством опікувалася бабуся, а я їй допомагала. Щодня до занять у школі

* © Кузьменко В.В., Слюсаренко Н.В.

ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ

мені треба було прополоти город, нарвати бур'яну для худоби, наносити води. Після школи доводилося пасти худобу й виконувати різноманітні й численні обов'язки по господарству. Часу для виконання домашнього завдання майже не залишалося, а тому доводилося одночасно, наприклад, пасти козу й учити уроки. У вихідні дні ми прополювати кукурудзу, буряки, картоплю... Але все це не заважало мені гарно вчитися та займатися спортом (я мала розряди з 4 видів спорту: лижі, спортивна гімнастика, легка атлетика, шашки). Бабуся привчала мене не лінуватися, любити роботу, поважати добрих людей, усього добиватися самостійно. Бабуся й дідусь гарно співали, а я любила вечорами слухати їхній «Вечірній дзвін», пісні на слова Лермонтова, Шевченка, народні пісні. У нашій хаті висів портрет Тараса Шевченка, увінчаний вишитим бабусею рушником. Бабуся й дідусь дуже полюбляли читати журнал «Наука и жизнь» (коли я виросла, то виписувала для них це видання впродовж усього їхнього життя). Вони знали напам'ять багато класичних поезій. Найкращим подарунком у нашій сім'ї вважалися книжки (у моїй бібліотеці й нині зберігаються дорогі моєму серцю книги тих часів). Згодом, коли вже в мене з'явилися дві донечки, ми разом із бабусею їздили до моря в с. Лазурне. У ті дні бабуся вставала раніше за всіх, уже о п'ятій годині була на морі. Вона полюбляла його і вміла добре плавати. Останній раз бабуся побувала на морі у 78 років...».

Багато добрих та сердечних спогадів є в Галини Миколаївни, але й наведених вище достатньо, щоб зрозуміти, у якій атмосфері вона зростала та якими зернами людяності, сердечності, добра, працелюбності та любові засіяно її душу в дитячі роки. Паростки цих зерен допомагали вистояти дівчині у складні життєві часи.

Після школи вона вступила до фізико-математичного факультету Чернівецького державного університету, який успішно закінчила в 1958 році, отримавши кваліфікацію вчителя математики.

Працювала у школі, фінансовому технікумі, на кафедрі математики Чернівецького державного університету. Потім навчалася в аспірантурі, а після її закінчення в 1969 році продовжила працювати в рідному університеті.

У 1971 році Галина Миколаївна захистила дисертацію й отримала науковий ступінь кандидата педагогічних наук.

Понад 35 років Г.М.Кондратенко мешкає в Херсоні. Свій трудовий шлях вона розпочала на кафедрі вищої математики Херсонського філіалу Одеського технологічного інституту, де

ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ

працювала недовго, але лишила по собі згадку як про розумну, працелюбну та добру людину.

Подальша трудова діяльність ученого пов'язана з Херсонським державним педагогічним інститутом імені Н.К.Крупської (нині Херсонський державний університет). У цьому вузі Галина Миколаївна спочатку обіймала посаду старшого викладача кафедри педагогіки і психології, згодом – доцента.

У 1984-1989 роках вона очолювала новий структурний підрозділ інституту – кафедру педагогічної майстерності. У ці роки колективом кафедри на чолі з Галиною Миколаївною розроблено одні з перших у Радянському Союзі програми з педагогічної майстерності. Завідувач кафедри до нової справи, як і завжди, підійшла творчо та завзято: залучала до роботи не тільки науковців, а й найкращих директорів шкіл, акторів Херсонського драматичного театру, які викладали студентам сценічну майстерність.

Сьогодні Г.М.Кондратенко – знаний науковець, доцент кафедри педагогіки та психології Херсонського державного університету. Цілком заслужено за педагогічну, творчу, сумлінну працю вона нагороджена знаком «Переможець соціалістичного змагання», медаллю «Ветеран праці», грамотою Міністерства освіти України, нагрудним знаком «В.Сухомлинський» та ін.

Варто особливо відзначити, що все своє життя науковець захоплюється педагогічними ідеями видатного вітчизняного педагога В.О.Сухомлинського. Ще у травні 1969 року Галині Миколаївні пощастило почути його виступ у Науково-дослідному інституті педагогіки Української РСР, який надовго запав у душу, змінив усе її життя. З тих часів вона стала пропагандистом педагогічної спадщини Василя Олександровича. Часто розповідає студентам про Вчителя та Людину, про незабутню зустріч з матір'ю педагога О.Ю.Сухомлинською, яка відбулася в 1978 році в Павлиші на Всесоюзній науково-практичній конференції. Згадує й про те, з яким захопленням слухала мелодійні пісні, казки старенької матусі Василя Олександровича та записувала їх у свій щоденник. Зазначає, що ця тендітна жінка завжди нагадувала їй бабусю – Варвару Семенівну.

Галина Миколаївна роками збирає твори В.О.Сухомлинського. У її бібліотеці їх чимало. Є навіть книги, видані ще за життя Василя Олександровича. Захоплення педагогічною спадщиною видатного вітчизняного педагога, віру в силу його гуманістичних ідей, його погляди на виховання та навчання

ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ

підростаючого покоління науковець передає своїм вихованцям – студентам Херсонського державного університету. Як результат, три роки поспіль на Всеукраїнському конкурсі студентських робіт «Ідеї В.О.Сухомлинського у ХХІ столітті» студентки О.Бабіч, О.Сараєва, Л.Бутенко отримували перші місця. А керівником цих робіт була саме вона – один із найкращих на Україні знавців спадщини Василя Олександровича.

Протягом життя вчена опублікувала велику кількість наукових та навчально-методичних праць, присвячених актуальним проблемам педагогіки. Вона – природжений учитель, гідний науковець та справжній майстер викладання, який досконало володіє педагогічною майстерністю.

Ця принципова, енергійна, творча людина вміє повести за собою, захопити доброю справою. Основним своїм завданням вважає формування високопрофесійних педагогів. Її вимогливість та зовнішня суворість відомі багатьом поколінням випускників Херсонського державного університету. Вона вміє примусити працювати нестаранних та підтримати здібних студентів, стимулювати їх до професійного зростання. Студенти добре пам'ятають її змісовні та цікаві лекції, а також щирю любов, відданість педагогіці, наукову компетентність та душевність.

До здобутків нашої колеги можна додати й те, що вона виховала двох прекрасних доньок, які, наслідуючи матір, також стали педагогами.

Вельмишановна Галино Миколаївно! Відзначаючи Ваш ювілей, дозвольте побажати Вам міцного здоров'я, творчої наснаги, великих наукових здобутків, сімейного щастя, злагоди, добробуту, натхненної думки. Бажаємо також ніколи не втратити Вашого надзвичайно чуйного серця й непереборного бажання всупереч будь-яким перешкодам завжди і всім прийти на допомогу!